

TAHEKE

NR.9 1964

HLA
DIS

ALGAS UUS KOOLIAASTA!

Just nagu sünnipäev

Minu meelest on 1. september tore päev. Ta on ülev ja rõõmus nagu suur pidupäev. Ta on nagu sünnipäev. Ja ongi, sest lastel, kes esimest aastat kooli lähevad, algab siis ju uus elu. Tulevad uued tööd-tegemised, uued ülesanded. Tekivad uued sõbrad. Olgu septembri esimene päev igal aastal teile kõigile ilus pidupäev!

LY TUIMAN,
lasteraadiotädi

Noorus on külviaeg

Mees peab tarkust taga nõudma, noorus on ju külviaeg! – ütleb üks laul. Tahaksin, et see kooliteele astujail alati silme ees seisaks.

PEET SOOSAAR,
Eesti NSV teeneline ujumistreener

Üks hea saladus!

Ütlen teile, lapsed, saladuse, mis aitab hästi õppida: seda, mida saad täna teha, ära lükka homsele päevale!

JUTA TALISTE,
õpetaja

Kallid I klassi õpilased!

Tulnud I klassi, saate oktoobrilasteks. Te saate märgi, millel on Lenini lapsepõlvepilt. Las see pilt tuletab teile alati meelde, et koolis on tarvis õppida nii, nagu õppis tema, Volodja.

JAAN TIIDUS,
Orissaare Keskkooli pioneer,
Lenini klassi direktor

Ärge seda unustage

Jõudu tööle, uued koolilapsed! Teate, mida mina teile soovin? Kõigi uute oskuste kõrval, mida te nüüd õpite, ärge unustage hommikuvõimlemist!

LAINA PAAVEL,
lastearst

ALGAS UUS KOOLIAASTA!

Marju läks turult piima ostma. Kioski leti ees seisis mitu inimest. Ühele vanatädile kaaluti parajasti võid.

Marju astus ilusti järjekorra lõppu. Samal hetkel tuiskas kioski juurde sinises spordidressis poiss. Sel oli suur piimamannerg käes. Poiss laskis pilgul üle järjekorra käia ja puges lipsti otse Marju ette. Seejuures ta koguni müskas tüdrukut oma mannerguga.

Marju kummardus haiget saanud põlve katsuma. Seetõttu ta nägigi, kuidas maad mööda veeres rublane metallraha. See oleks kindlasti Marjuni välja veerenud, aga poiss pani enne rahale kärmelt jala peale.

Müüja lõpetas võikaalumise ja ulatas paki vanatädile. Vanatädi pistis käe kampsunitasku, et sealt raha võtta. Kuid tasku oli tühi.

„Panin kodus raha tasku. Metallraha oli, terve rubla,“ kurtis vanatädi. „Kuhu see küll kaduda võis?“

„See raha on sinu jala all,“ ütles Marju tasa poisile.

„Ole vait!“ keelas poiss kiiresti.

„Võib-olla kukkus kuhugi siiasamasse,“ sõnas üks ostjatest ja kõik hakkasid hoolega maad silmitsema. Ka poiss tegi näo, nagu katsuks kangesti rublalist leida.

„Mis sa otsid, kui raha on sinu jala all!“ tuletas Marju uuesti poisile meelde.

Looke, mida te nüüd loete, jutustab Marjust, kes käitub just nii, nagu üks oktoobrilaste reegel õpetab. Kas te oskate arvata, missugune reegel? Palun kirjutage mulle, kuidas teie või teie sõbrad on sedasama reeglit täitnud.

Väikesi lugusid oktoobrilaste reeglite kohta jutustan teile ka järgmistes „Tähekestes“. Ja palun iga kord mulle sama reegli kohta tilluke lugu oma koolielust saata. Kelle lookesed on kõige toredamad, neile on mul varuks preemiad.

Täheke

RUBLANE METALLRAHA

HELJU RAMMO

„Kui ütled, siis ma sulle pärast näitan!“ sosistas poiss ähvardavalt.

Ostjad otsisid raha edasi.

„Ei ole!“ löi vanatädi lõpuks lootusetult käega ja hakkas ära minema.

Marju mõitis poisi pikkust ja mõtles ohates: „Kui ta mind lööb, siis lööb valusasti.“

Vanatädi jõudis kioski nurgani.

„Löögu!“ otsustas siis Marju vapralt ja hõikas heleda häälega:

„Raha on siin poisi jala all!“ Kõik vaatasid poisile.

„Raha on tema vasaku jala all,“ seletas Marju täpselt.

Kõikide pilgud libisesid poisi vasakule jalale. Need justkui kõrvetasid poissi. Tema põsed ja isegi kõrvad löid hõöguma. Ja hetk hiljem oli poiss nagu tuul turuplatsilt kadunud.

Marju võttis rublalise maast üles ja andis selle vanatädile. „Hea laps!“ kiitis teda vanatädi. Ja kõik ostjad vaatasid Marjut hea pilguga.

PUNANE LIPP

Sa olid rongkäigus, käes väike punane lipuke. Tuulehoog sasis seda vallatult, ja sul oli kangesti uhke tunne. Uhke sellepärast, et olid rongkäigus, ja sellepärast, et sul oli punane lipuke. Mõtlesid, et kui suureks saad, kannad kindlasti suurt lehvivat punast lippu. Punane värv tähistab tööliste vabadusvõitlust. Sa ju tead, et meie maad valitsesid kord tsaar ja kapitalistid. Töörahas asus nendega punaste lipude all võitlusse ja lõi oma Nõukogude kodumaa. Ent siis tulid meie kodumaale kallale saksa fašistid. Rasketel sõja-aastatel lehvis punane lipp kõikides lahingutes. Iga piisake verd, mille sõdurid kodumaa eest valasid, otsekui muutis meie lipu veelgi eredamaks ja kallimaks. Kui langes lipukandja, haaras tema kaaslane lipu ja viis sõdurid rünnakule. Sellepärast on punane lipp püha igale nõukogude inimesele. Ja praegu, mil kogu nõukogude rahvas ehitab kommunismi, on punane lipp uue, parema elu tunnuseks. Vaata, kui rõõmsasti lehvivad lipud tuules ja säravad päikeses! See on sellepärast, et meie elame hästi ja hakkame veelgi paremini elama.

Sinu vanemad sõbrad tulid koolist ja võtsid kaelast punase pioneeriräti. Nad panid räti hoolikalt kokku, sest nad hoiavad seda austusega. On ju pioneerirätt osake meie kodumaa punasest lipust. Iga pioneer õpib hästi, käitub ja elab nii, et oleks vääriline punast kaelarätti kandma.

Ka oktoobrilastel on oma väike punane lipp. See on niisamuti osake kodumaa suurest punasest lipust.

Meil, Nõukogude Liidus on selline komme, et ühe rahva lauljad, tantsijad, heliloojad, kunstnikud ja kirjanikud söidavad teisele rahvale külla ja toovad kaasa külakosti. Selliseid külaskäike nimetatakse kunstinädalaks. Juunikuu esimestel päevadel olid Eestis külas armeenlased. Nüüd, septembris aga on meie kunsti-rahvas Armeenias.

SILVA KAPUTIKJAN, keda armeenlased ise peavad oma luule kuningannaks, on kirjutanud palju luuletusi lastele. Raamatut „Maša sööb lõunat“ teate teiegi. See ilmus alles kevadel. Käesolevas numbris aga tutvustame selle raamatu järke „Maša teeb tööd“.

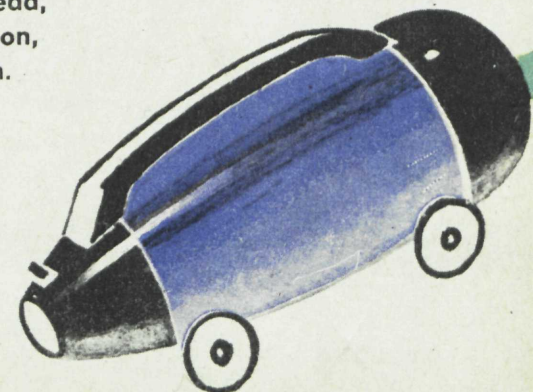
Lähen sinna, kuhu viid

Kas sa, tolmuimeja,
ei tea,
et vaid prahti
koristama pead.
Aga sina
nõela neelasid,
kuigi ma sind
varem keelasin.

Mulle hüüdis
tolmuimeja:
„Selles ise süüdi
oled sa.
Lähen sinna,
kuhu sa mind vead,
kõik, mis maas on,
ära sööma pean.
Teisiti
ma käituda
ei saa,

sest et lihtne masin
olen ma.“

Tolmuimeja
ei olnud õel.
Avas kaane:
„Võta oma nõel,
võta, võta,
milleks mulle see,
mina juba õmblustööd
ei tee!“

Oma töö

Ma täna küll
ei luba
teid käia
mööda tuba.

Miks akna lahti tegite?
Oi, pange ruttu kinni see!
Tolm aknast sisse
tulla võib.
Te vaadake,
kuis särab kõik.

Kui sööte,
kukub leivaraas,
kui joote,
piimatilk on maas.
Suu peoga kinni katke
ja köhimine jätke.
Ka hingata
ei ole hea,
nii läige kaob
parketi pealt,
sest poonisin
just täna ma
toapõranda
nii särama.

Kasva ruttu!

Ära nuta, äiu-ää!
Miks sa magama ei jää?
Oota, kohe luti toon,
joo nüüd, vennakene, joo.

Rumaluke, jälle sa
hakkad nuttu kiskuma,
kohe ma sind välja viin,
annan karu-kõristi.

Sinult üht vaid nõuan ma,
kasva ruttu suureks sa!
Siis ei loobi mulle lund
poisid kaela kooliteel,
sest sa kaitsma hakkad mind
nende võrukaelte eest.

Opin õmblema

Täna opin õmblema,
nukk mult uue kleidi saab.

Pihiku teen kõigepealt,
siis ma käised otsa sean.
Palistades kleiti alt,
keeran sisse laiemalt.

Aasta pärast äkki ta
pikemaks võib kasvada,
siis teen lahti tagavara,
jälle kleit on
talle paras.

Tõlkinud HELJO MÄND

KARE SÄRK

PAUL HAAVAOKS

Ema ostis Valmutile uue särgi – siniseruudulise, valgete nõopidega.

„Proovi selga,“ ütles ta särki pojale ulatades.

Aga tänu asemel kirtsutas Valmut kulmu. Ta takseeris särki põlglikult silmanurgast ja asetasku lauale.

„Mis, ei meeldigi või?“ Ja ema hääles kõlas imestus. Valmut ei vastanud. Ta oli emalt täna oodanud midagi paremat, sellist „riidehilpu“ igatahes mitte. Sest üks siniseruuduline valgete nõopidega särk oli tal juba olemas.

„Noh, proovi siis selga!“ käskis ema.

Valmut ajas särgi vastumeelselt selga.

„Kartsin, et see number saab Valmutile õlgadest avar. Aga poiss on tublisti kasvanud – täitsa paras,“ kõneles ema.

„Hea tihe riie,“ kiitis vanaema, muserdades oma kõhnade sõrmede vahel särgivarrukat.

„Eh, leiavad ka, mida kiita! Oleks tal veel värvilised nõöbid või taskudki,“ mõtles Valmut, pahur pilk rinnasisel.

Mida kauem poiss särki põrnitses, seda rohkem nägu mossi vajus. Ja viimaks ta tundis, et riie hõõrub nagu saunanuustik käsivarsi, krae on kitsas ja kare.

„Ma ei taha seda. Kare!“ pigistas Valmut läbi hammaste ja nuuksatas.

„Mida sa ütlesid – kare?!“ imestas vanaema, ja ta pihk libises uuesti üle poisi varruka.

„Kare jah. Kui selline särk oleks teil endil seljas, küll siis tunneksite!“ karjus nüüd Valmut ja ta silmist nõrgus mürusid pisaraid.

Sõnatuna istus ema toolile. Ka vanaema ei lausunud tükil ajal midagi. Aga siis sirutas ta käe, et poisi jonakalt rinnale surutud lõuga kergitada. Vanaema sõnades oli karmust, kui ta küsis:

„Kas sa, pojake, tead ka, missugune riie kare on?“

„Seesama,“ kinnitas Valmut.

Nüüd võttis vanaema Valmutil käest, ja sona lausu-

mata talutas poisi oma tupp. Puigeldes järgnes Valmut vanaemale. Ka ema tõusis ja seisatas uksele.

Vanaema voodi jalutsis asetses pruun, rohkete plekknastude ja sangadega kast. Valmut teadis, et vanaema hoiab selles oma noorpõlve-mälestusesemeid, silmitsedes neid vahel pühapäeviti.

Nüüd tõi ta kastist nähtavale jämedakoelise kirstulõhnalise riidemütsaku. See meenutas väga ema kottiriidest põrandalappi. Vanaema rullis mütsaku lahti. Valmut nägi midagi särgitaolist.

„Katsu!“ ütles vanaema. Vastumeelselt sirutas poiss käe, tundes sõrmede vahel nagu liivasõmeraid.

„Ehk soovid selga panna?“ küsis vanaema.

„Ei,“ väristas Valmut õlgu. Kõhe oli isegi kujutleda sellist riidet oma ihul.

„Kuluks küll ära! Siis ehk jääksid need piripillitamised, ja poiss teaks, mis on kare, mis pehme,“ lausus nüüd ema ja ta hääles kõlas hukkamõist.

„Kas... kas siis sellist särki ka keegi pidi selga panema?“ küsis Valmut imestunult.

„Jah. Ja mitte ainult selga panema, vaid kandma. Ilma alussärgita, palja ihu peal. See on sinu vanaisa tööhame, takulõngadest kootud. Hoidsin mälestuseks...“

„Kas... kas vanaisa siis ei nurisenudki, kui sa talle nii kareda särki andsid?“

Vanaema naeratas kurvalt. Ka ema huultele tekkis naeruvine.

„Ei, su vanaisa nii tühise asja pärast ei nurisenud. Ta oli vaene tööinimene...“

Ning vanaema jutustas oma raskest teenijapõlvest ja vanaisa sulaseteest. Kõneles sellestki, kui paljust pidid Valmuti ema ja onud-tädid nende lapsepõlves ilma jääma.

Valmut kuulas seda nagu muinasjuttu ja tema kujutluses hakkasid elama pildid kaugest raskest ajast. Ainult see ei olnud siiski see päris muinasjutt, vaid midagi palju lähedasemat. Aeg-ajalt heitis ta pilgu vanaisa pildile, mis rippus siinsamas seinal. See habemes nägu oli mehine, karm ja... süüdistav.

„Vast toon sulle kapist nüüd pehmema särgi?“ küsis ema, kui vanaema oli jutu lõpetanud.

„Ei. Ei ole vaja. See on pehme küll!“ lausus Valmut tõrjuvalt, endal häbiõhe palgel.

OLIVIA
SAAR

See harakas
on varakas,
kust sai,
sealt muudkui varastas.
Tõi pessa
vana kannukaela,
tõi tõistre Tõivi patsipaela,
tõi klaasist pärlipugulaid,
tõi mutreid, nõöbimugulaid.

Illustreerinud V. HURT

Siis kädistas
ja sädistas,
et tal on pood.
Kes raha toob,
saab kalleid kaupu kuhjaga.

Seal rahvamalev ringi käis:
Rähn, Rästas pesa juurde jäid—
see kullast-karrast sirendas
ja kilast-kolast kirendas.

Nad kõpsid ja kopsid,
suurt silti puule toksid.
Nüüd teadis terve aed ja hoov,
et suletud on suli pood
ja avatud
LEI-U-BÜ-ROO!

Lugu õpilaspäevikust

ANDRES JAKSOO

Täna tõi isa mulle koolist raamata, arvude raamatu ja lugemiku. Need olid ilusad raamatud ning ma tundsin sealt õige mitu tähtegi ära: S, T ja A. Ma oleksin neid raamatuid veel tükk aega lapanud, aga isa ütles, et mul tuleb minna poodi päevikut tooma.

„Mis see päevik on?“ küsisin mina.

„Päevik on niisugune raamat, kuhu õpetaja sinu vastuste eest hinded märgib. Kui sa tead kõike, mis vaja, pannakse viis, kui tead peaaegu kõike, saad nelja, kui sa väga palju ei tea, pannakse kolm. Kui sa aga peaaegu midagi ei tea, saad kahe, ja see on väga paha.“

Nüüd oli kõik selge ja ma jooksin poodi.

„Tädi, palun mulle üks päevik!“ Müüja-tädi pani minu ette letile üsna õhukese raamatukese.

Hakkasin kahtlema, kas see ikka sobib, ning küsisin: „Aga kas siia kõik viied mahuvad ära? Ehk on teil paksemaid päevikuid?“

Kuid tädi seletas, et mahuvad küll ja et kõik on välja arvestatud. Sellest hakkas mul kergem. Maksin raha ja kõmpisin kodu poole tagasi.

Vaatasin päevikut ja mõtlesin: „Nüüd ma olen juba päris suur – paari päeva pärast lähen kooli. Ja ma tean ka paljusid kooli asju, ning oma nime oskan ma ka kirjutada.“ See käib nii:

SILGULAUL

HANDO RUNNEL

SILK, SILK,
SILMAPILK
PUUAME SIND KINNI.
SILK, SILK,
SILMAPILK
SOOLAME SIND TUNNI.

LATIKAD ON LAIAD POISID,
ANGERJAD ON PIKAD POISID,
SILGUD TEISTEST TILLEMAD.

SILK, SILK,
SILMAPILK
PUUAME SIND KINNI.
SILK, SILK,
SILMAPILK
SOOLAME SIND TUNNI.

LATIKAD ON LAIAD POISID,
ANGERJAD ON UHKED POISID,
SILGUD KÕIGE SÖBREMAD.

NUKU ANNI TULI VANNIST

ERIKA ESOP

NUKU ANNI
TULI VANNIST,
TULI VANNIST,
PUHTAKS SAI.
AGA NUKUEMA KAI
ANNI PEALE KURJAKS SAI,
RIIDLES:
„OH SA PAHA NUKK,
VAATA,
MÄRG ON MINU SUKK!
TERVE TUBA VETT ON TÄIS,
KES SIIS NÕNDA VANNIS KÄIB!“

TIIDU BUSS

IRA LEMBER

TIIT KESET KODA
PANNUD TOOLI
JA TOOLI KULGE
VITSAST ROOLI.

SIIN IGAUKS
SAAB AEGA VÕITA
NING TIIDU BUSSIS
TÖÖLE SÕITA.

EKS KÕIGE ESIMESEKS TIIT
NUUD ISA SADAMASSE VIIB.

EI EMAGI VÕI MINNA JALA,
KUI POEG ON MEISTER
OMAL ALAL.

SIIN PUHKUSEST
ME JUHT EI HOOLI:
VIIB MALLET-MARJUT
RUTTU KOOLI.

SIIS VANAEMA
NURUB VEEL:
„VII POJUKE MIND TURULE!”

KA KIRJAKANDJA POSTIGA
TEEB BUSSISÕITU LUSTIGA.

NING ÖHTUL
TURULT, TÖÖLT JA KOOLIST
TIIT KÕIKI TAGASI
TOOB TOOLIS.

Illustreerinud S. VALJAL

Illustreerinud K. NIINEPUU

Kes on GEOLOOG?

Meie põlevkivirajoonis on palju uusi kaevandusi, suuri tehaseid ja ka Balti Soojuselektrijaam. Juba hulk aega enne seda, kui insenerid hakkasid kaevandusi rajama ning tehaseid ja elektrijaama ehitama, töötasid siin geoloogid. Puurmasinate ja tundlike aparaatidega uurisid nad maapõue sadade meetrite sügavusel. Nad tegid kindlaks, kui sügaval on põlevkivi, kus see on kõige parem ja kus seda kõige kergem kaevandada. Insenere huvitas ka küsimus, kas põlevkivi on palju. Geoloogid uurisid ja vastasid: „Piisab kümneteks-kümneteks aastateks. Võite rajada kaevandused ja elektrijaama.”

Võib-olla oled sa käinud ekskursioonil Maardu Keemiakombinaadis ja näinud, kuidas tehakse fosforväetist. Mõeldavad mõned aastad ja ekskursioonid külastavad uut suurt väetisetööstust Saka ja Aseri lähedal. Siin geoloogid avastasid ja uurisid läbi uue väetisetooraine leiukoha. See on märksa rikkalikum kui Maardus.

Ehitatakse väga palju tehaseid, elumaju ja maanteid. Ka siin on geoloogidel teha suur töö. Nemad ütlevad, kas ühte või teise kohta võib

tehast või elumaja ehitada, kas pinnas hoonet ikka kannab. Ja ka need kohad, kust saada telliste või teiste ehitusmaterjalide valmistamiseks sobivat liiva, selguvad just geoloogide uurimistööna. Teede ehitajatele juhatavad geoloogid kätte kruusaleiukohad. Näitavad ka, kus on maapõues paekivi. Sinna rajatakse siis paemurd ja hakatakse maantee jaoks kivikillustikku valmistama.

Tallinnas juuakse järvevett. Kuid paljudes teistes linnades ja asulates kasutatakse joogiks vett, mis asub sügaval maa sees. Selleks, et vett kodusse tuua, on vaja läinud paljude geoloogide tööd. Geoloogid puurisid maa sisse augud ja tegid kindlaks, kui sügaval vesi on, kui palju seda on ja kas see joogiks kõlbab.

Kolmkümmend aastat tagasi räägiti: „Ega rohkem kui kolmele-neljale geoloogile Eestis küll tööd jätku.” Ent praegu uurib meie maapõue mitusada geooloogi ja räägitakse hoopis teisiti: „Oleks neid vaid rohkem!”

EINAR KLAAMAN,
geoloog

Vanal ajal, kui veel kõiki maid ei teatud, purjetasid meresõitjad Lõuna-Ameerika kõige lõunapoolsemasse tippu. Siin nägid nad saari, kus kaldakaljudel leegitsesid lõkkesid. Merel nägid nad puukoorest kanuuseid¹, sõudjajaks kalastajad. Ka kanuudes põles lõke. Et tulelõkkesid palju oli, anti saarele nimeks Tulemaa. Miks siis lõkkesid palju oli? Sellepärast et Tulemaal on ilmad jahedad ja tuulised. Indiaanlased elasid okstest onnides ja soojendasid endid tule paistel. Tulemaal oli kunagi palju indiaanlasi. Nad katsid ennast loomanahkadega. Nägu ilustasid nad mustade või punaste joonte ning täppidega. Nüüd on indiaanlasi vähe, võib-olla veel ainult kaks-kolm perekonda.

¹ Kanuu – indiaanlaste lootsik.

KUIDAS VÄIKESEST MUTIST SAI SUUR KONDOR

Tulemaal on üks perekond niisugune: isa, ema ja poiss. Poisil on mustad sirged juuksed ja ka silmad on mustad just nagu mutil. Vanemad teda naljatades Väikeseks Mutiks kutsuvadki. Isa karjab valgete lumipäiste tippudega mägedes peremehe laamasid¹, ema käib metsas maitsvaid mahlaseid taimi korjamas ja keedab koduonnis süüa, Väike Mutt aga on kütt.

Kütt jah! Väikesel Mutil on vibu ja kolm väikest noolt. Isa puuksast löikas. Keda Väike Mutt kütib? Iga looma ja lindu, kes ette juhtub. Ka laseb ta noole lendu kalade pihta, kui neid selges järvevees näeb. Ainult paha viga on see, et siiani ei ole ükski metsloom ette juhtunud, ja ka see, et linnud lendavad kõrgel ning nool nendeni ei jõua. Kalad on jälle nii vilkad, et nool ei taba.

Ühel päeval nägi Väike Mutt kondorit. See oli suur must lind, ainult tiivasulgedes väikus väheke valget. Pea oli kondoril paljas ja kael ka. Kaela ümber oli valge udusulgedest kohev rõngas. Istus kondor järve ääres kaljupangal ja vaa-

¹ Laama – eeslisuurune koduloom.

ATI KOLIB

ELAR KUUS

Ürginimene Ati ja tema naine Emmeke istusid künka jalamil koopas ja arutasid:

„Siin on ümbrus liiga mägine põlluks, liiga metsane karja jaoks. Ka võib siin hunt Kriim põösa tagant iga hetk kallale karata. Ei muud, kui vaja lagedale lausmaale kolida.“

Kerge öelda: vaja kolida. Aga neil oli kogunenud terve taak karusnahku, kõiksugu töö- ja tarberiistu puust, luust ja kivist. Kes kraami viib?

Ati ja Emme kutsusid koduloomad kokku ja palusid neid kompsud võtta.

„Mul on omaenda udar kanda,“ vabandas lehm.

„Minul vill tassida,“ lausus lammast.

„Mul kärss,“ näitas siga.

„Mul vurrud,“ näugus kiisuke.

Suksu üksi pakkus:

„Tõstke kõik kimbud minu selga.“ Ainult kuidas nii kõrge kuhki ta seljal seisaks?

Ati raius kaks pikka peenikest kaske maha ja laasis ära. Ette kasetüvede vahele rakendas ta hobuse, taha puulatvade peale risti sidus kepikesi ning ladus sinna koorma. Nii tekkis esimene veok LOHISTI.

Ent lohisti lohises mööda maad nagu regi talvel. Suvel ei suutnud suksu lohistit muidu paigast liigutada, kui Ati pidi selle alla kõikaid pilduma, mis rullidena ringi veersid. Noh, hüva: loobid, loobid, aga kui kaua? Oli tarvis rullid nõnda sättida, et nad kogu aeg ise kaasa veereksid. Ati nuputas, kuni jämedamate rullidest kaks RATAST meisterdas. Lohistist sai KAARIK.

Et kraam ühele kaarikule ära ei mahtunud, ehitas Ati teise kaariku veel. Kui ta kaks kaarikut tihedalt kokku sidus, sündis VANKER.

Vanker, ise aupärast auto esiisa, oli ränk mis kole. Ta määrimata puurattad keerlesid puust teljel ja karjusid suksule:

„Loll, et tir-rid! Loll, et tir-rid!“

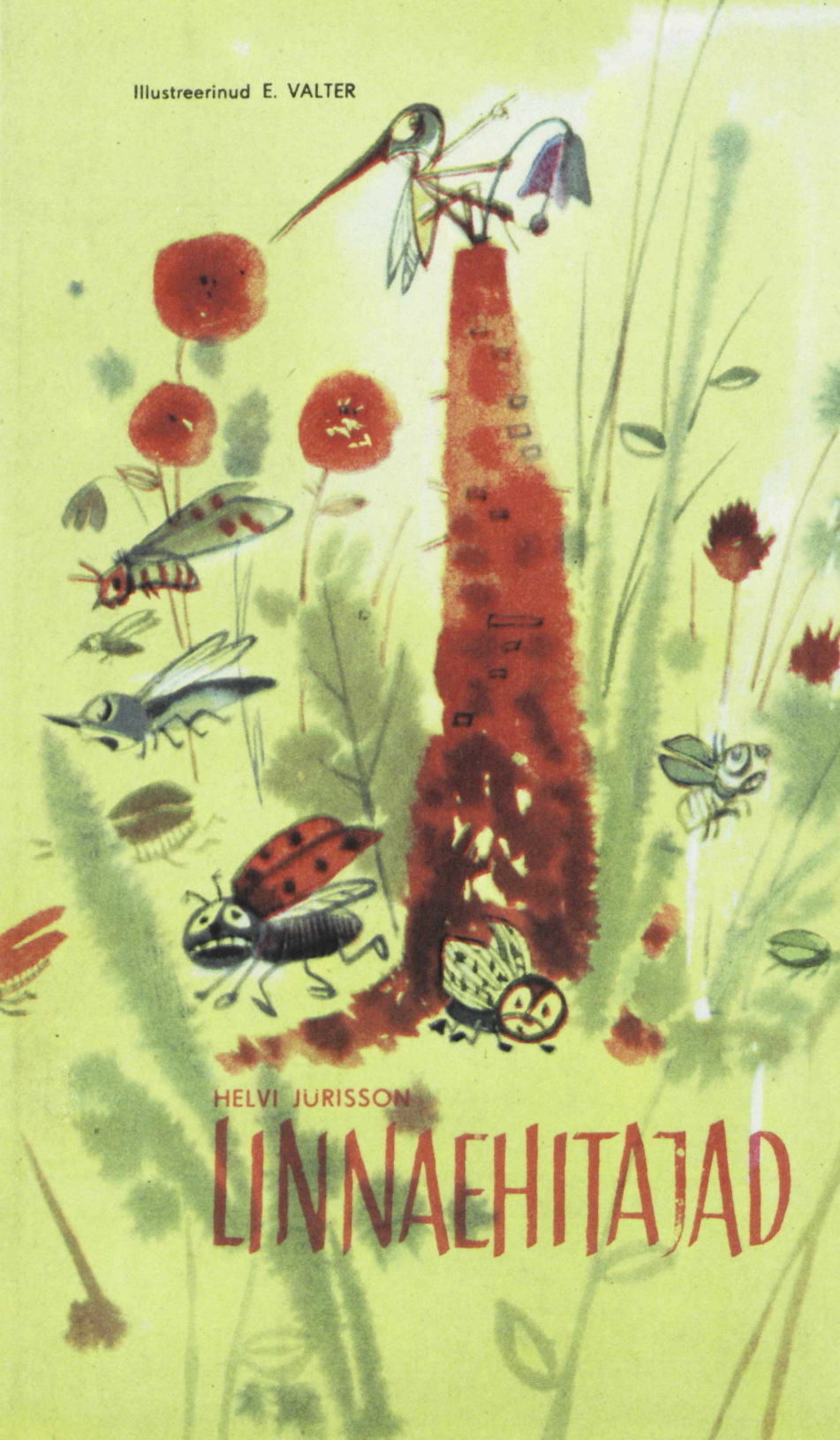
Kuid suksu tiris edasi, tõmbas nii, et lihased raksusid. Mitte otse üle kõrgendiku, sealt ta vankriga minna ei

jaksaks. Mitte ka läbi madala soo, seal vajuks vanker mülkasse. Ta vedas koormat tasasemaid nõlvu pidi, taga sügavad rööpmed, esimene tee. See tee oli algul küll kitsas ja vindavändak, aga muutus aegade jooksul laiaks sirgeks maanteeks, mis püsib tänapäevani.

EINO TALI

Illustreerinud E. VALTER

HELVI JURISSON

LINNAEHITAJAD

Ükskord hakanud putukad arutama: sipelgatel on linn, mesilastel on linn – eks meie teised või ka linna ehitada. Tulnud kõik aasale kokku ja pidanud nõu, missugune see linn peaks saama. Mardikad nõudnud üheputukaelamuid ja laiu tänavaid, metslutikad marjakujulisi maju ja lehetäid lehtlaid. Aga sääsed soovitanud linna keskele kellatorn püstitada, kus saaks linnuvalvet pidada ja kõiki õigeaegselt hoiatada, kui tiivuline oht nähtavale ilmub. Sellega olnud teised kohe nõus. Otsustatudki algul torn valmis ehitada ja muu suhtes hiljem nõu edasi pidada.

Suured mardikad kandnud palgid kohale. Teised jälle pannud need paigale. Kolmandad kleepinud kõik vaiguga ilusasti kokku. Lõpuks viinud maipõrnikas kellukese üles torni tippu ja nüüd jäänud üle ainult valvur valida. Selleks saanud silmapaistva nägemisega sääsk Silmahirm.

Kogunetud siis jälle torni ümber, et linnaehitamise asja edasi arutada, aga vaevalt saanud esimene sõnavõtja suu lahti teha, kui Silmahirm ülevalt hüüdnud:

„Päsuke paremal!“ ja löönud kella mis jõudnud.

Putukad põgenenud, kes kuhu saanud,

Natukese aja pärast olnud häire läbi ja koosolek tulnud uuesti kokku. Lepatriinud hakanud just oma ettepanekuid esitama, kui Silmahirm karjunud:

„Varblane vasakul!“

Tulistjalu rutanud linnaehitajad oma nahka päästma. Mõne aja pärast kogunetud jälle torni ümber, aga võta vurrust – samas kostnud Silmahirmu kisendamine:

„Ohakalind otse ülal!“

Järgmiseks hüüdnud Silmahirm:

„Siisike selja taga!“

Ja nii ei olnud hoiatushüüduudel ega kellalöömisel enam lõppu – muudkui üks kokku- ja laialijookmine.

Lõpuks ei julgenudki „linnaehitajad“ enam oma peidupaikadest välja tulla. Konutanud seal niikaua, kuni kohud tühjaks läinud, siis hiilinud vaikselt laiali. Sest kes ainult ohtudele mõtlevad, ei need saa linna ehitada.

LÖBUSAIKILDE

L. RAUDSIK

Väike Jaak paneb parema jala kalossi vasakusse jalga.

Ema: „Jaak, sul on kaloss vales jalas.“

Jaak (tõsiselt): „Ei ole. Mõlemad on oma jalad.“

Kasvataja (väikestele Annele):

„Mis sa selle pliatsiga teed?“

Anne: „Kirjutan Enele kirja.“

Kasvataja: „Sa ei oska ju veel.“

Anne: „Aga Ene ei oska lugeda kah.“

Külli: „Ema, kas veel vihma sajab?“

Ema: „Eks sa vaata aknast.“

Külli: „Ma ei näe. Tule vaata sina, sul on suuremad silmad.“

Lapsed: „Kasvataja, palun mängige klaverit, meie tantsime siis.“
Kasvataja mängib uut pala, mida lapsed pole kuulnud.

Vudinal jooksevad lapsed keset saali, liigutavad käsi ja jäävad siis nõutult seisma.

Aili (kurvalt): „Tädi, enam ei oska. Palun mängige eesti keeles.“

Väike Marika õpetab vanaisa tantsima.

Marika: „Vanaisa, võta kleidist kinni, kui sa tantsid.“

Vanaisa: „Mul pole kleiti.“

Marika: „Siis kasva väikeseks ja pane kleit selga.“

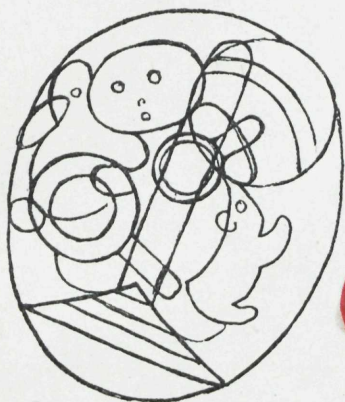
„Tähekesed“ toimetusse tuli Tallinna N. V. Gogoli nimelise 21. Keskkooli V-c klassi pioneer Indrek Nurk. Ta näitas pappkaarte, millele olid värvilistest paberitest kellad peale kleebitud, ja ütles: „Tegin oktoobrilastele pildiloto. Palun, avaldage „Tähekeses“.“ See oli tore mõte. Sügisel on ju ilmad tihti halvad. Vihma krabiseb vastu akent ja õue minna ei saa. Siis on mõnus toas istuda ja kolmekesi pildilotot mängida. Kunstnik Taimi Kaerma abiga on nüüd loto „Tähekeses“ leheküljel.

Lotokaardid lõika mööda musta piirjoont välja. Saad kolm aluskaarti ja 20 üksikkaarti. Mängimiseks on vaja 18 üksikkaarti, nii et 2 kaarti jäävad tagavaraks. Tagavarakaartidele joonista ise kellasutid peale ja kaartide teisele poolele joonista mõni lilleõis või marjakobar. Sa juba märkasid, et mängimiseks võid kasutada kas kelladega või taimedega kaarte, nii nagu sulle ja sinu sõpradele meeldib.

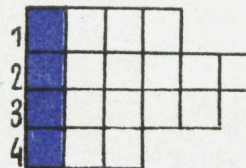
ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA! ARVA ÄRA!

Mis väikemehel viga?
Temal, vaesekesel, kadus lutt ära! Aidake tal see üles otsida ja uurige veel välja, missugused mänguasjad tal on.

Kuidas on selle poisi nimi?
Saad seda teada, kui kirjutad numbrite järjekorras, mis poisil on õhtusöögiks.

3

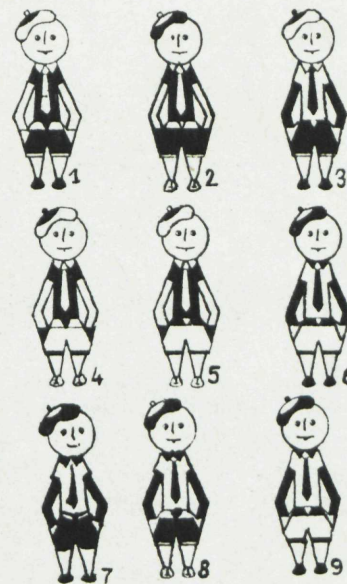
2

Missugused seenekübarad ja -varred tuleb kokku panna, et saada harilik kärbseen, haavapuravik, kukeseen, kivipuravik, kuuseriisikas ja habraspilvik?

Joonistanud
H. JÕERUUT

Missugused kaks poissi on sarnased?

ELKND Keskkomitee ja ENSV Pioneeriorganisatsiooni Nõukogu ajakiri „Täheke“ nr. 9 – 1964.
Toimetuse kolleegium: L. Lilleaas, I. Linnat, E. Lootsar, H. Pukk, L. Põhi, H. Raigana.
Toimetaja asetäitja O. Saar. Kunstiline toimetaja E. Pikk.
Toimetuse aadress: Tallinn, Kirjastuse Kirjastus. Tallinn, Lauristini 1, tel. 422-28. Toimetuse aadress: Tallinn, Estonia pst. 4, tel. 449-70, 475-20.

Esikaanel E. PIKA joonistus
„Küll on magus!“

Laduda antud 3. VIII 1964. Trükkida antud 5. IX 1964. Trükiarv 39 000. Paber 60x90, 1/8. Trükirooginaid 2. Arvutusrooginaid 3.17. MB-06063.
Tellimise nr. 1434. Trükikoda „Oktoober“, Tallinn, Tartu mnt. 41. Журнал «Звездочка». На эстонском языке. Издатель ЦК ЛКСМ Эстонии

„Sovhoosi kartulipõllul“ – joonistanud
KAJA PALUOJA, Kärvete Algkooli IV
klassi õpilane.

Olen oktoobrilaps

Mina olen nüüd juba teist aastat oktoobrilaps. Kuid see päev, mil ma oktoobrilapseks sain, on mul ikka meeles. See oli üks lõbus päev. Oktoobrilapsed pandi kõik aukohtadele istuma. Meile kinnitati rinda märk ja lilled. Kuuenda klassi õpilased kinkisid meile ilusa kaardi. Siis sooviti meile õnne. Ka vanempioneerijuht ja direktor soovisid meile õnne.

Pärast algas suur pidu. Mul oli väga hea meel, kui minu sõber Anu kinkis mulle ilusaid sügislilli. Oktoobrilaps on üldse tore olla.

JUTA KASE,
Valga raj. Ala 8-kl. Kooli II klassi
oktoobrilaps

Minu suvi

Nüüd käime juba koolis, kuid suvi pole veel meelest läinud. Suvel olin koos väikese venna Ralfiga vanaema juures. Hoidsin oma venda. Mängisin temaga ja lugesin talle raamatuid ette. Sõime palju marju ja õunu.

Kuid me aitasime ka vanaema. Käisime vennaga poes, rohisime peenraid ja viisime lamba hommikul aasale ning tõime ta õhtul jälle lauta tagasi.

See oli kena suvi!

RIINA ROHTLA
Jänedalt

TEEME LAHTI POSTIPAUNA!

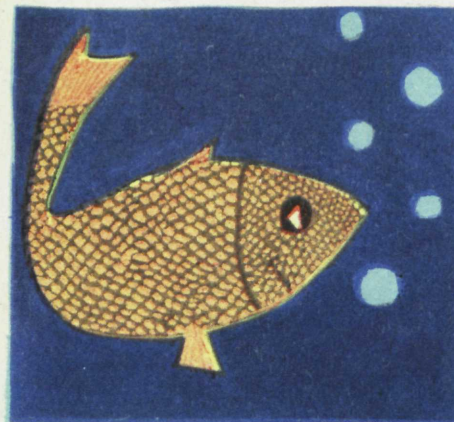
ИНДЕКС 78231
НИНД 15 КОП.

Laste kevadpäev

Ootasin kaua laste kevadpäeva. Viimaks jõudis see kätte. Sel hommikul kogunesime rahvamaja juurde ja läksime siis rongkäigus kooli. Meid viidi saali. Seal jutustati muinasjuttu ja anti kingitusi. Pärast seda paluti süüa. Meile pakuti kompekke, torti ja morssi. Ka pildistati meid. Algul pildistati mudilasi üksi, aga pärast koos emadega.

Küll see oli tore pidu! Tahaksin tuleval aastal jälle minna laste kevadpäevadele, aga see pole enam võimalik, sest olen juba koolilaps.

ILSE KUKK
Võru rajoonist Missost

„Kala“ – joonistanud LEMBIT OJALO, Tallinna N. V. Gogoli nim. 21. Keskkooli IV klassi õpilane.

„Sügis“ – joonistanud JURI MERISTE, Tallinna 7. Keskkooli IV klassi õpilane.

